

Dostaneme vycházky?

Je vhodné brát fretku na procházku? Hrozí jí nákaza některou infekční nemocí, nenachladí se, nepokouše někoho? Můžeme fretku venku pouštět navolno?

Když jsem před osmi lety začala chodit na procházky se svým prvním fretčím samečkem Ferdou, byla úplně jiná situace než dnes. Většina kolemjdoucích ani zdaleka netušila, o co se jedná, označovali ho za krtka, morce nebo dokonce opičku. Tomu odpovídaly i jejich reakce, od nadšeného údivu až po odpor a nenávisť. Musela jsem snést nadávky a osočování z týrání, když to ubohé zvíře vodím na vodítku, místo abych ho pustila do přírody. Dnes už je našťastí jiná situace než v těchto „pionýrských dobách“ chovu fretkek. Většina lidí tuší alespoň to, že se jedná o nějakou kunovitou šelmu, a mnozí vědí, že jde o domácí zvíře, které by ve volné přírodě mělo pramalou šanci na přežití. Také už ubylo nenávisť ze strachu (jako když mi před lety jeden starý pán říkal, abych si na Ferdu dávala velký pozor, protože by mě mohl kousnout a vysát mi krev). Zdá se, že nic nebrání chovatelům povolit svým fretkám vycházky. Oproti chovatelům psů mají výhodu v možnosti volby, kdy a zda vůbec půjdou ven.

JE TO VŮBEC DOBRÝ NÁPAD?

Jistě i procházky mají svá pro a proti. Právě kvůli uzavřenosti chovu fretkek se u nich téměř nesetkáváme se střevními parazity narozdíl od začervěných psů, kteří se nejčastěji nakazí při každodenních procházkách. Stejně tak se snižuje

i riziko dalších infekčních onemocnění. Při procházce se každé zvíře může nakazit různými nemocemi, nachladit se, je i vyšší pravděpodobnost úrazů. Na druhou stranu chovatelé psů kvůli tomu také své miláčky nezavírají doma. Procházka totiž přináší i spoustu pozitivního: víc pohybu, sociální kontakty, zahánění nudy. Zvíře, které se nudí, má tendenci zlobit, a tak bývají venčené fretky doma hodnější. Zejména při procházkách do přírody můžete pozorovat, jak si pohyb v trávě užívají. Dokážou v ní rejdit, vytírat si kožiček, míchat všude kolem a hrabat do myších děr. Procházky ve městě jsou zase důležitým prvkem socializace. Stejně jako psy je totiž nutné i fretky přivykat na různé situace a různé osoby, aby na ne reagovaly klidně. Zanedbaná socializace v dětství se projevuje v dospělosti například tím, že fretka kouše všechny cizí lidi, nemá ráda děti atp. Některé fretky za celou dobu nevidí jiného příslušníka svého druhu a může se stát, že pak mají problém s připouštěním, protože za svůj druh považují člověka.

JAK ZAJISTIT, ABY BYLA PROCHÁZKA BEZPEČNÁ?

Především musí být fretka zdravá a očkovaná. Očkování proti psince je naprostou nutností, protože ta pro fretky končí téměř vždy smrtelně a nakazit se mohou i bez přímého kontaktu s jiným zvířetem (kdo má fretky pouze doma, neměl by se

S fretkou můžeme na vycházku za každého počasí

nechat ukolébat, protože infekci si může zavléct domů i sám - málokdo má u dveří dezinfekční rohože). Další nutné očkování je proti vzteklině. U té je sice poměrně malá pravděpodobnost, že se jí fretka při procházce nakazí, ale za to se může lehko stát, že někoho příliš dotěrného kousne. Majitel zvířete by mu v takovém případě měl být schopen očkovacím průkazem prokázat, že je jeho miláček zdravý. Jinak by poškozenému hrozilo preventivní léčení, které je velmi nepříjemné. (Jen pro ujasnění kousavosti fretkek: u nás se tímto problémem zatím žádná statistika nezabývala, ale v USA, kde jsou fretky velmi rozšířené, spočítali, že pravděpodobnost kousnutí je u fretky mnohem nižší než u psa nebo kočky. Z domácích šelmiček vedou jezevčičky.)

Kromě nezbytných očkování může být vhodné poradit se s veterinářem i o některých dalších. Pokud (například na chatě) je velká pravděpodobnost, že fretka občas chytí myš, je dobré zvážit očkování proti leptospiróze přenášené drobnými hlodavci, občas se očkuje i proti některým onemocněním dýchacích cest. Každou fretku (a zejména tu, která chodí ven) je vhodné odčervovat, něho raději dvakrát ročně nechat laboratorně vyšetřit trus na přítomnost parazitů (šetnější způsob, protože se odčervuje až v případě prokázané infekce, která je podle mých zkušeností u fretky velmi vzácná).

POTŘEBNÉ VYBAVENÍ

K procházkám je naprosto nezbytný postroj a vodítko. S vodítkem je situace ještě relativně snadná. Něj vhodnější jsou samonavíjecí typy určené pro kočky nebo malá plemena psů. Značkové výrobky jsou poměrně drahé, ale zpravidla kvalitní, dají se však sehnat i neznačková navíjecí vodítka do stokoruny pro toho, kdo je nepoužívá příliš často. Rozhodně není příliš vhodné vodítko s pevnou délkou, protože fretky mají zcela zvláštní způsob pohybu na vodítku. Na rozdíl od psa se pohybují jakýmsi „přískoky“. Chvilí běží poměrně rychle, najednou se zastaví, zavětří, zhodnotí terén a běží zase o dva metry dál. Na neznámém území se doslova plíží a snadněji se jim běží podél nějakého vyvýšení, například kolem domu nebo podél okraje cestičky. Pokud běží známou trasou, teprve předvedou, co dokážou, a chovatel je musí buď brzdit, nebo sám popoběhnout. S postrojem je situace o poznání složitější. Prodává se sice několik typů určených pro fretky, ale obvykle je to sada postrojku a pevného vodítka ze silonové šňůry a s plastovými sponkami. Vodítko tak chovatel příliš nevyužije a pouze za postrojku je cena poměrně vysoká. Navíc silonové popruhy dřou srst, plastové sponky se po čase lámou a tvar postrojku se spojkou na zádech se snadno smeká. Osobně jsem to vyřešila tak, že jsem z kůže vytvořila nejprve několik prototypů a ten, který se osvědčil, jsem nechala zhotovit od profesionálního sedláře. Kupodivu i u zakázkové práce je cena pořád pod polovinou ceny dříve zmíněných typů. Tyto kožené podšíváné postrojky ve tvaru písmene H, jejichž spojka patří na břicho mezi přední tlapy, jeden obojek se zapíná kolem krku a druhý (s očkem pro vodítko) kolem hrudníku, se už objevují i v některých chovatelských potřebách. O kůži se říká, že ve

vlhku praská, ale protože fretky se nemusejí věnit za každého počasí, neznám mnoho chovatelů, kteří by chodili ven v dešti. Vyzkoušená životnost takového postroje je několik let a i při pohybu ve vlhké trávě se kvalitní kůže dříve vytahá, než by rozpraskala.

VYBAVENÍ PRO CESTOVÁNÍ

Pokud se k ctili procházky dostáváte dopravním prostředkem, je potřeba mít vhodnou přepravku (například v Praze to přímo vyžaduje přepravní řád MHD). Fretce stačí ta nejmenší velikost pro kočky či kočata, do auta je obzvlášť vhodný nový typ plastové skořepiny připomínající tašku, který se ideálně vejde pod nohy. V poslední době si mezi chovateli fretek získávají stále větší oblibu baňušky na břicho. Bývají zateplené, uvnitř vybavené karabinou pro připnutí postrojku. Chovatelé zvlášť oceňují, že narozdíl od pře-

pravky jsou lehčí, pohodlnější, umožňují stálý kontakt a nechávají volné ruce. Často je nosí i na běžné procházky, a když se fretce přestane chtít běhat, prostě si nasedne a chvíli se nese. Pokud vyrážíte v létě do přírody, nepodceňujte nebezpečí klíšťat. Pro fretky jsou nevhodnější jemné přípravky pro kočata a štěňata, a to raději ve spreji, obojky se příliš nedoporučují. Samozřejmostí by měla být celková kontrola zvířat po návratu domů. Při letních i zimních procházkách se pak hodí používat ochranný krém na tlapy pro psy. Vytvoří jemný film bránicí v zimě rozleptání tlapek solí a v létě popálení o horký asfalt.

OPATRNOST PŘEDEVŠÍM

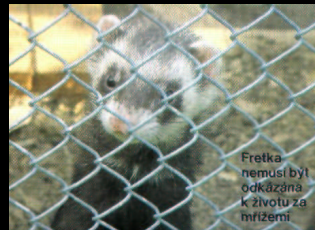
Ačkoliv někteří chovatelé pouštějí fretky z vodítka, není to bezpečné, protože je snadno něco zaujme a mohou se zaběhnout. Setkala jsem se i s případy, kdy po několika letech bezproblémového pouštění navolno fretka (zejména samci) ucítila zajímavý pach a zaběhla se. Navíc pokud je fretka mimo váš dosah, není dostatečně v bezpečí před volně pobíhajícími psy a bohužel i před některými nene-

chavými lidmi. Strčit pod kabát fretku je o tolik snazší než ukrást bernardýna!

Kontakt s volně pobíhajícími psy je vždy velmi riskantní a může skončit tragicky pro obě strany. Fretka je velmi neohrožené zvířátko, a pokud se cítí v nebezpečí, klidně se pustí do křížku i s mnohonásobně větším soupeřem. Dokonce i na vodítku se může stát, že pokud se pro fretku nesehnete dost rychle, budete ji vyndávat z tlamy nějakého psa, jehož majitel vám bude s klidem Angličana stále tvrdit: „Nebojte se, on jí neublíží!“ Bohužel se při procházkách s fretkami setkávám se spoustou nezodpovědných chovatelů psů, kteří vyžadují právo silnějšího a nejsou schopni své miláčky uhlídat (či snad dokonce vycvičit k poslušnosti).

Po návratu domů zvířata zkontrolujte, jestli nemají klíště nebo nějaká drobná zranění (například škrábance od větvi), která je třeba ošetřit. Prohlédněte jemně polštářky tlapek a drápy, podívejte se do očí, jestli třeba neslí z prachu. Pokud objevíte jakýkoliv problém, ošetřete zvířátko a dál ho pozorujte, abyste v případě zhoršení včas vyhledali veterináře. Pokud se (třeba i doma) setkává fretka se psy či kočkami, věnujte také pravidelně pozornost uším. Fretkám se v nich přirozeně tvoří hnědý maz, při infekcích se však jeho množství zvyšuje a maz může lechle páchnout. Zejména od psů fretky velmi často a snadno chytí ušní prásivinu vyvolávající úporné svědění (fretkám obvykle vadí víc než psům, a tak si jí snáz všimnete). Máte-li doma zároveň i psa, nezapomeňte ho vzít k veterináři také (i kdyby byl bez příznaků), jinak by se od něj fretka mohla nakazit opakovaně. Na závěr zbývá jen popřát vám i vašim chlupatým kamarádům spoustu radosti ze společných procházek. Pokud nic nezanedbáte a nepodceňte zmíněná nebezpečí, přinesou vám společné chvíle venku mnoho zábavy a nových přátel. Možná se budete divit, kolik kolemjdoucích se k vám přihlásí se slovy: „Jé, fretka. Tu máme doma taky.“ A přístě už třeba vyrazíte ven společně.

Petra Nerandžičová •

Fretka nemusí být očkovaná k životu za mřížemi